

Een status voor het Kosmos Archief

Vrijdag 8 juli 2016 heeft het Kosmos Archief, zoals dat bij het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG) ondergebracht is, een status gekregen.

Namelijk die van schenking, waardoor verdere ordening, digitalisering, bestudering en publicatie beter mogelijk is geworden. Oorspronkelijke auteursrechten, voor zover van toepassing, blijven daarbij gehandhaafd. [Lees meer..](#)

Voor deze overeenkomst met het IISG hebben Eckart Dissen en Paul de Leenheer getekend. Een kopie van de overeenkomst is voor iedereen die dat wil digitaal beschikbaar.

Het archief bij het IISG leidde een 'zwevend bestaan'. Na de ondergang van de Kosmos in 1992 is een gedeelte onderhands bij de Universiteitsbibliotheek van de Universiteit van Amsterdam (UB/UvA) terecht gekomen. Daar is het materiaal op identiteit beschreven onder leiding van Tjebbe van Tijen, de archivaris van de UB, waarna het archief is overgegaan naar het IISG, als onderdeel van de collectie Sociale Documentatie van de UB/UvA.

Een ander gedeelte, nl. het audio- en video-archief, dat bijna 15 jaar lang door Eckart werd beheerd, is eveneens bij het IISG terecht gekomen. Het bestaat o.m. uit collecties van Kosmos Nieuwsblad, brochures plus een groot aantal foto's. In dit archief zitten 500 + audio-tapes, films en allerlei publicaties. Dit interessante archief, bij het IISG bekend als 'het pallet', is nog helemaal niet beschreven.

Wat nu ?

Er is nu een aantal plannen in voorbereiding - ook wel projecten.

1. De gedetailleerde beschrijving van het Kosmos Archief, zodanig dat wat je wilt weten vindbaar wordt, en ook voor research toegankelijk.
2. Er is een audio-registratie in voorbereiding met interviews en een rondetafel gesprek met de ex-directeuren van Paradiso, Melkweg en Fantasio/Kosmos, Huib Schreurs, Cor Schlösser en Eckart Dissen.

Verder wordt gedacht aan een audio/video registratie over het ontstaan en de geschiedenis van de Kosmos door middel van een interview met Eckart en anderen. Ook over andere media wordt nagedacht.

Deze projecten gebeuren met 100 % vrijwillige inzet en gedeeltelijke ondersteuning van het IISG.

Het heeft een kleine twee jaar gekost om op de drempel te komen van de verdere ontsluiting van het Kosmos Archief, dat de basis kan vormen voor een goede cultuur-historische beschrijving. Het behoeft geen betoog dat we slechts aan het prille begin staan van deze ontsluiting van een tijdperk, die nog veel tijd en inspanning zal kosten. Om een idee te geven: het Kosmos Archief, exclusief het pallet, beslaat vier strekkende meter archiefdozen, zijrug tegen zijrug. Het IISG begroot de kosten voor ordening en digitalisering op € 8000,-- per strekkende meter.

Van belang is ook dat de archieven van Simon Vinkenoog, en een gedeelte van de Melkweg en Paradiso bij het IISG zijn ondergebracht.

Wij hebben onze vrijwillige inzet aangeboden (geen kosten) aan het IISG. Het IISG is bereid om conform zijn wetenschappelijke werkwijze verder te gaan, met inachtnaam van zijn prioriteiten. "Eerst het archief van Karl Marx, dan De Kosmos".

Eerder gemaakte digitale publicaties (zoals bij ISSUU) zullen ook via IISG beschikbaar komen, ofwel geïntegreerd ofwel als links. Ga ook eens kijken op <https://socialhistory.org/nl>

Voor vragen: paul.leenheer@planet.nl

John Blogg, Eckart Dissen, Paul de Leenheer, Gerda van der Linden, Paula de Wijs-Koolkin,
25 juli 2016.